

Katedra logistiky
„Logistické služby“

**Přepravní vztahy a obchodní operace
2. část**

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Co jsou to logistické a přepravní služby ?

- Někaké nutné zlo ?
- Něco, o co mne nezajímá a o čem nemusím nic vědět ?
- Něco, co mne překáží, ale musím to nějak tolerovat ?
- Něco, co je všude kolem mne a přitom to vlastně ani není vidět ?
- **Něco, co mne zajímá, protože bez nic nefunguje a dá se na tom vydělat či z toho něco získat ?**

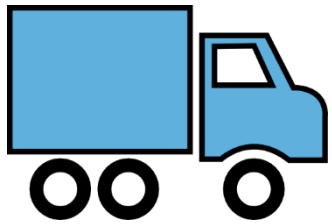
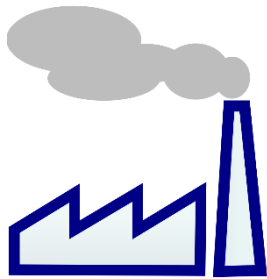
Smlouvy v přepravních službách

- **Smlouva o přepravě věci** (přepravní/dopravní smlouva) - subjekty: DOPRAVCE x ODESÍLATEL
- **Zasílatelská smlouva** - subjekty: PŘÍKAZCE x ZASÍLATEL
- **Smlouva o skladování** – subjekty: SKLADOVATEL x UKLADATEL

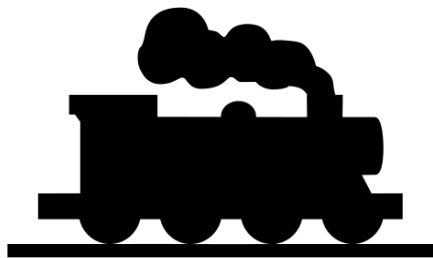
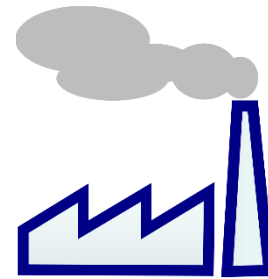
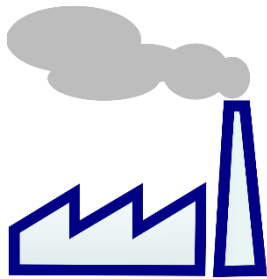
*Výše uvedené smlouvy jsou tzv. typovými smlouvami dle **Občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.***

Přepravní smlouva

- Smluvní strany: **Dopravce** a **Odesílatel**
- Podstata plnění smlouvy: **Provedení** (realizace) vlastní dopravy (přepravy)
- **POZOR**: významné rozdíly v právní úpravě **mezinárodní** a **vnitrostátní** přepravy

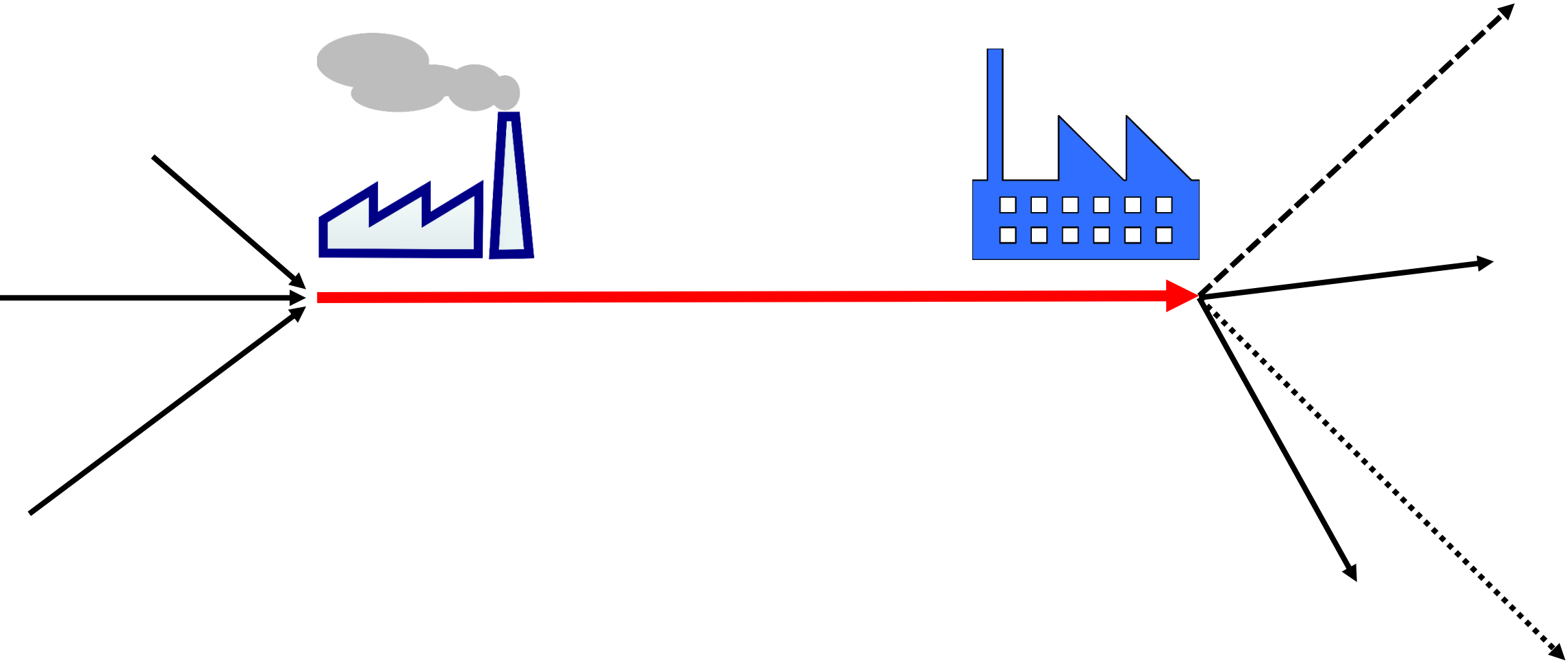
Zdroj: autor

Zdroj: autor

Zdroj: autor

Zdroj: autor

Nákladní list

Je důkazem o:

- existenci přepravní smlouvy
- předání zásilky odesílatelem dopravci
- převzetí zásilky dopravcem.

Je podkladem pro fakturaci za přepravu provedenou i na jeho základě.

Nákladní list CMR

1 Exemplář pro odesílatele
Exemplar für Absender

1 Odesílatele (jméno, adresa, země) Absender (Name, Adresse, Land)		MEZINÁRODNÍ NÁKLADNÍ LIST č. INTERNATIONALER FRACHTBRIEF Nr. CZ 7350932	
2 Příjemce (jméno, adresa, země) Empfänger (Name, Adresse, Land)		16 Dopravce (jméno, adresa, země) Transporteur (Name, Adresse, Land)	
3 Místo vydání zboží Ort der Abgabe des Gutes		17 Další dopravce (jméno, adresa, země) Folgende Frachtführer (Name, Adresse, Land)	
4 Místo a datum naložení zboží Ort und Datum des Umladens		18 Vyhrazený a rezervovaný prostor Vorbehalten und Reservierungen des Frachtführers	
5 Připojená dokumentace Beigefügte Dokumente			
6 Šifra a číslo Základní listu Code and No. of the Consignment Note	7 Počet kusů Anzahl der Kisten	8 Druh obalu Art der Verpackung	9 Obsahová hmotnost Bezeichnung des Gutes
10 Skladovací číslo Stichwortsache Nr.	11 Informace o kg Mittegewicht kg	12 Objem v m ³ Raummaß m ³	
UN číslo UN Number	Číslo a popis Číslo a Beschreibung	číslo a popis číslo a Beschreibung	Obalové skupiny Verpackungsgruppen
13 Přílohy a odkazující poznámky Anmerkungen des Absenders (für eine eventuelle Fortschreibung)	19 Přílohy Základní list dopravní list Slevy Frachtschulden Suroviny Dobrá výtahy Zapovězené Jiné výtahy Suroviny Různé výtahy Dobrá k placení Insgesamt zu zahlen	20 Závazky Zusammenfassend Bis zum Ende Bis zum Ende	24 Datum Datum
14 Podpis Unterschrift	15 Přílohy a odkazující poznámky Anmerkungen über die Frachtverrechnung	23 Podpis a razítko dopravce Unterschrift und Stempel des Frachtführers	24 Datum Datum
25 Místo vyzvednutí / místo Abholort / Ort	26 Místní zadržet Lokal zurückhalten	27 Číslo DUV DUV-Nr.	28 Číslo přílohy Anlagen-Nr.
29 Hraniční přechody Grenzübergänge	30 Viskere přílohy Viskose Anlagen	31 Rozsah Umfang	

21 Systémová zpráva
die Zahl 20

22
Podpis a razítko odesílatele
Unterschrift und Stempel des Absenders

23
Podpis a razítko dopravce
Unterschrift und Stempel des Frachtführers

24
Datum
Datum

25
Místo vyzvednutí / místo
Abholort / Ort

26
Místní zadržet
Lokal zurückhalten

27
Číslo DUV
DUV-Nr.

28
Číslo přílohy
Anlagen-Nr.

29
Hraniční přechody
Grenzübergänge

30
Viskere přílohy
Viskose Anlagen

31
Rozsah
Umfang

CMR

ČESKÁ REPUBLIKA

Zdroj: Poláček et Novák (2019)

Náložný list

(ve smyslu ustanovení § 2572 a násl. Obč. zák.)

Konosament, Bill of Lading (B/L)

- Obdobné funkce jako nákladní list ...
- Navíc je cenným a obchodovatelným dokladem (k jeho použití se váže vlastnické právo k přepravovanému zboží) – „nejede se zásilkou“
- Může být akreditivním dokladem

Dodací list

- **Není důkazem o existenci přepravní smlouvy**
- **Zpravidla neobsahuje podmínky přepravy nebo odvolání na přepravní podmínky.** Zpravidla obsahuje potvrzení odesílatele o odeslání zásilky nebo potvrzení dopravce o převzatí zásilky či o jejím doručení příjemci
- **Nenahrazuje nákladní (náložný) list !!!**

Posloupnost úpravy přepravní smlouvy v mezinárodní přepravě

Mnohostranné mezinárodní úmluvy

Občanský zákoník ČR

**Přepravní řády ČR
(ŽPŘ)**

**Smluvní podmínky
(zájmových sdružení ČESMAD Bohemia + VOP firem)**

Mnohostranné mezinárodní úmluvy

- Námořní: Haagská pravidla 1924
Haagsko - Visbyská pravidla 1968
Hamburská pravidla 1978
- Letecká: Varšavská úmluva (1929-1999)
Montrealská úmluva (1999 a později)
- Silniční doprava: **Úmluva CMR 1956**
- Železniční doprava: **COTIF (CIM) 1980**
- Vnitrozemská plavba: **Úmluva CMNI 2001 (Evropa)**

Mnohostranné mezinárodní úmluvy – přímá právní úprava

- **Námořní: Hamburská pravidla 1978** (*Úmluva OSN o námořní přepravě zboží č. 193/1996 Sb.*)
- **Letecká: Montrealská úmluva** (*Montrealská úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě č. 123/2003 Sb. m.s.*)
- **Silniční doprava: Úmluva CMR 1956** (*Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční dopravě č. 11/1975 Sb.*)
- **Železniční doprava: COTIF (CIM) 1980** (*Úmluva o mezinárodní železniční přepravě č. 8/1985 Sb., Jednotné právní předpisy CIM, čl.1/1-4 CIM, Přípojek B*)
- **Vnitrozemská plavba: Úmluva CMNI (Evropa) 2001** (*Budapeštská úmluva o smlouvě o přepravě zboží po vnitrozemských vodních cestách č.32/2006 Sb.*)

Limity odpovědnosti dopravců v mezinárodní přepravě (ztráta, zničení, poškození) v SDR/kg hrubé hmotnosti

SILNIČNÍ	ŘÍČNÍ	LETECKÁ	ŽELEZNIČNÍ	NÁMOŘNÍ
8,33	2	22	17	2 (2,5)

Limity odpovědnosti dopravců v mezinárodní přepravě při pozdním dodání zásilky (zpoždění)

SILNIČNÍ	ŘÍČNÍ	LETECKÁ	ŽELEZNIČNÍ	NÁMOŘNÍ
přepravné	přepravné	22 SDR/kg zpožděné zásilky	4x přepravné	2,5 x přepravné

Rotterdamská pravidla

- **Úmluva OSN o smlouvě o mezinárodní přepravě zboží zcela nebo z části po moři**
- Odpovědnost dopravce je zde (stejně jako v Hamburské úmluvě) konstruována na principu **presumovaného zavinění**
- Dopravce je odpovědný za ztrátu nebo poškození zboží, případně za zpoždění s jeho dodáním, pokud se žalobci (nejčastěji přepravci/odesilatelé) podaří **prokázat, že škoda vznikla v době, kdy měl dopravce zboží ve své péči** (tj. mezi přijetím zboží k přepravě a jeho doručením)
- **Pro určení výše náhrady škody při ztrátě nebo poškození zboží je rozhodná hodnota zboží v době a místě dodání** (vychází se z burzovní ceny, event. z ceny tržní)

Rotterdamská pravidla

- V Rotterdamských pravidlech je **výše odpovědnosti dopravce omezena na 875 SDR za přepravní jednotku nebo na 3 SDR za kilogram hrubé hmotnosti** podle toho, která částka je vyšší (Hamburská úmluva stanovila limity ve výši 835 SDR za jednotku a 2,5 SDR za kilogram)
- Dopravce má možnost si s odesílatelem **dohodnout vyšší odpovědnostní limity**. Odesílatel má možnost rovněž deklarovat v přepravní smlouvě **vyšší hodnotu zásilky**.
- **Odpovědnost za škodu vzniklou z důvodů zpoždění je omezena na dvou a půl násobek přepravného** (stejně jako u Hamburských pravidel).

Zasílatel (někdy také „speditér“)

- **Vlastním** jménem na **cizí účet** obstarává přepravu věci
- Vystupuje jako **komisionář** přepravy (NE jako mandatář)
- Může vystupovat jako „čistý“ nebo uplatnit tzv. právo vlastního vstupu
- 17 „Řemesel zasílatele“
- **Nezávislost** zasílatele „na dopravci“

Zasílatelská smlouva

(ve smyslu ustanovení § 2471 a násl. Obč. zák.)

- Subjekty zasílatelské smlouvy: **Zasílatel** a **Příkazce**
- Předmět/obsah: **Obstarání** přepravy (ne provedení přepravy) za úplatu
- Druh komisionářské smlouvy
- **Neexistuje žádná mnohostranná mezinárodní právní úprava !**
(Vždy se vychází z ustanovení národního práva – v ČR podle Obč. zák.)

Odpovědnost zasílatele

- Výhradně za **obstarávání** přepravy - vychází z ustanovení § 2471 a násl. Obč. zák.
- **Není co do její výše (limitu) omezena žádným všeobecně závazným předpisem**
- **Náhrada nejen přímé, ale i nepřímé škody vč. event. ušlého zisku**

Možná omezující odpovědnost zasílatele podle Všeobecných zasílatelských podmínek Svazu spedice a logistiky (VZP SSL ČR)

Zdroje

- NOVÁK, R. a kol. *Mezinárodní silniční nákladní přeprava a zasílatelství*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018
- NOVÁK, R., KOLÁŘ, P. *Námořní nákladní přeprava*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015
- POLÁČEK, B., NOVÁK, R. *Mezinárodní přepravní doklady*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019
- Mnohostranné mezinárodní úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní přepravě zboží
- Legislativa České republiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

